

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 2011 r.

w sprawie określenia zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, w wyrobiskach których do prowadzenia w nich robót stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Prawo geologiczne i górnicze

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981) zarządza się, co następuje:

§ 1. Określa się zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, w wyrobiskach których do prowadzenia w nich robót stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze:

- 1) kopalnia soli „Bochnia” w Bochni;
- 2) kopalnia soli „Wieliczka” w Wieliczce;
- 3) kopalnia węgla kamiennego „Guido” w Zabrzu;
- 4) kopalnia węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrzu.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej — środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 216, poz. 1606).

UZASADNIENIE

Jedną z zmian w porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym, przewidzianych w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981), dotyczy objęcia rygorami Prawa geologicznego i górniczego działalności niemieszczącej się w zakresie wyznaczonym przez to Prawo w art. 1. Jeżeli wewnątrz skorupy ziemskiej jest wykorzystywane w innych celach (np. doświadczalnych, związanych z ochroną zabytków, turystycznych, uzdrowiskowych), w drodze takich samych bądź zbliżonych metod, jakie są stosowane przy wydobywaniu kopalin, automatycznie pojawia się zagadnienie dotyczące zapewnienia szeroko pojmowanego bezpieczeństwa (np. środowiska czy osób zaangażowanych w taką działalność itp.). Zbliżone są bowiem zagrożenia związane z wykonywaniem takiej działalności (np. wodne, gazowe, pyłowe, związane z funkcjonowaniem maszyn, urządzeń, pożarowe). Oznacza to potrzebę zapobiegania im za pomocą takich samych bądź co najmniej zbliżonych metod, które są stosowane w związku z wydobywaniem kopalin ze złóż. Wymagania w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa nie powinny bowiem ulegać zróżnicowaniu ze względu na cel prowadzonej działalności, lecz ze względu na rodzaj zagrożeń. W ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze rozstrzygnięto, że jej przepisy, z wyjątkiem działu III (Koncesje), stosuje się odpowiednio m.in. do robót prowadzonych w wyrobiskach zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, wymienionych w przepisach wydanych na podstawie art. 2 ust. 2 tej ustawy, w celach innych niż nią określone, w szczególności turystycznych, leczniczych i rekreacyjnych.

Projekt rozporządzenia stanowi wykonanie upoważnienia zamieszczonego w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze. Na mocy powołanych przepisów minister właściwy do spraw środowiska został upoważniony do określenia w drodze rozporządzenia zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2, kierując się warunkami naturalnymi i technicznymi występującymi w tych zakładach, a także potrzebą zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i życia osób w nich przebywających.

Projektowane rozporządzenie będzie stanowiło merytoryczny „odpowiednik” niektórych przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (Dz. U. Nr 62, poz. 561, z 2004 r. Nr 47, poz. 450, z 2006 r. Nr 147, poz. 1065, z 2007 r. Nr 243, poz. 1781, z 2009 r. Nr 8, poz. 40 oraz z 2011 r. Nr 153, poz. 904), dotyczącego objęcia niektórych robót podziemnych prowadzonych z zastosowaniem techniki górniczej przepisami Prawa geologicznego i górniczego: o budowie obiektów zakładu górniczego, o ruchu zakładu górniczego, o likwidacji zakładu, o odpowiedzialności za szkody, o organach nadzoru górniczego oraz karnymi. Do robót tych należą roboty wykonywane:

- 1) w celach naukowo-badawczych lub doświadczalnych w Kopalni Doświadczalnej „Barbara” w Mikołowie;
- 2) w celu ochrony zabytków w kopalniach soli „Bochnia” w Bochni i „Wieliczka” w Wieliczce, w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze, w Kopalni Zabytkowej — Muzeum w Tarnowskich Górach oraz w Kopalni Zabytkowej Górnictwa Kruszcowego w Olkuszu Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. w Bukowni;
- 3) w celu budowy lub utrzymania podziemnego sanatorium w kopalniach soli „Bochnia” w Bochni, „Wieliczka” w Wieliczce;
- 4) w celu likwidacji wyrobisk podziemnych w byłych lub likwidowanych podziemnych zakładach górniczych oraz w kopalniach doświadczalnych;
- 5) w celu budowy, przebudowy, rozbudowy, utrzymywania lub likwidacji systemów odwadniania w byłych lub likwidowanych podziemnych zakładach górniczych;
- 6) w celu naukowo-badawczego i doświadczalnego uruchamiania, utrzymania lub likwidacji systemów podziemnego zgazowania węgla kamiennego w Kopalni Węgla Kamiennego „Wieczorek” w Katowicach;
- 7) w celu budowy:

- a) szybkiej kolei miejskiej (metra) w Warszawie,
- b) tuneli drogowych w ciągu III obwodnicy w Krakowie.

Wspomniane przepisy Prawa geologicznego i górniczego oraz przepisy w zakresie użytkowania górniczego stosuje się także do prowadzenia robót podziemnych, z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych w celu ochrony, zabezpieczenia oraz udostępnienia turystycznego zabytków w Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej w Zabrze oraz w połączonych z nią podziemnych wyrobiskach górniczych.

Większość regulacji tego aktu została jednak przeniesiona wprost do ustawy, przewidując odpowiednie stosowanie, poza materiały projektowanego rozporządzenia oraz likwidacją obiektów, urządzeń oraz instalacji w nim wymienionych, przepisów nowej ustawy do:

- 1) budowy, rozbudowy oraz utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych;
- 2) robót podziemnych prowadzonych w celach naukowych, badawczych, doświadczalnych i szkoleniowych na potrzeby geologii i górnictwa;
- 3) drażenia tuneli z zastosowaniem techniki górniczej;
- 4) likwidacji obiektów, urządzeń oraz instalacji, o których mowa w pkt 1—3.

Dotychczasowe rozporządzenie traci moc z dniem 1 stycznia 2012 r., gdyż nie zostało wymienione w art. 224 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, jako akt pozostający w mocy do czasu wydania przepisów wykonawczych na podstawie art. 2 ust. 2 tej ustawy.

Mając na względzie warunki naturalne i techniczne występujące w zlikwidowanych podziemnych zakładach górniczych, a także potrzebę zapewnienia bezpieczeństwa oraz ochrony zdrowia i życia osób w nich przebywających, przyjęto, że w wykazie powinny znaleźć się następujące zakłady:

- 1) kopalnia soli „Bochnia” w Bochni;
- 2) kopalnia soli „Wieliczka” w Wieliczce;
- 3) kopalnia węgla kamiennego „Guido” w Zabrzu;
- 4) kopalnia węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrzu.

Jednocześnie podkreślenia wymaga, że delegacja nie umożliwi umieszczenia w wykazie udostępnionych dla potrzeb np. ruchu turystycznego określonych części czynnych zakładów górniczych. Dlatego konieczne było pominięcie w projekcie Kopalni Zabytkowej Górnictwa Kruszcowego w Olkuszu Zakładów Górniczo-Hutniczych „Bolesław” S.A. w Bukownie.

W wyniku przeprowadzonej analizy, w przedmiotowym wykazie zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, w wyrobiskach których do prowadzenia w nich robót stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Prawo geologiczne i górnicze, nie została umieszczona Kopalnia Zabytkowa — Muzeum w Tarnowskich Górach. Nieumieszczenie w przedmiotowym wykazie Kopalni Zabytkowej — Muzeum w Tarnowskich Górach jest zgodne ponadto z postulatami zarządzającego tym obiektem Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej.

Nadto, rozważano ujęcie w projekcie rozporządzenia zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych lub innych obiektów górniczych:

- 1) kopalni węgla kamiennego „Julia” w Wałbrzychu, w zakresie:
 - a) „Lisiej” sztolni,
 - b) szybu „Sobótka”;
- 2) kopalni złota w Złotym Stoku;
- 3) sztolni „Czarnego Pstrąga” w Tarnowskich Górach oraz połączonych z nią podziemnych wyrobisk górniczych, w szczególności szybu „Ewa” oraz szybu „Sylwester”;

4) Zakładów Przemysłowych R1 w Kowarach, w zakresie:

- a) sztolni nr 9,
- b) sztolni nr 19 i 19a;

5) szybu „Arnold” w Złotoryi;

6) szybu „Louis” w Bolkowie (związanego z działalnością kopalni „Wilhelm”, w której eksploatowano rudę miedzi, arsenu, żelaza, ołowiu oraz srebra).

Uznano jednak, że w tym przypadku nie zachodzą aktualnie przekonujące przesłanki dla takiego ujęcia.

1. Kopalnia soli „Bochnia”

Zabytkowa kopalnia soli „Bochnia” to najstarsza na ziemiach polskich kopalnia, w której rozpoczęto wydobywanie soli kamiennej. Jej początki sięgają 1248 r. Po blisko ośmiu wiekach eksploatacji przypomina niezwykle podziemne miasto, z unikalnymi wyrobiskami, kaplicami wykutymi w solnych skałach oraz oryginalnymi rzeźbami i urządzeniami wykorzystywanymi przed wiekami. Kopalnię można zwiedzać pieszo, ale także podziemną kolejką oraz łodziami.

W 2000 r. „Bochnię — kopalnię soli” uznano za pomnik historii.

Roboty prowadzone w kopalni mają na celu utrzymanie jej wyrobisk i urządzeń dla potrzeb prowadzenia ruchu turystycznego, potrzeb leczniczych oraz potrzeb działalności rekreacyjnej.

Kopalnia Soli „Bochnia” w Bochni, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, była dotychczas objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

2. Kopalnia soli „Wieliczka”

Wielickie złoża solne obejmują obszar 5,5 km (na linii E-W) o szerokości od 0,5 do 1,5 km (N-S). W ciągu siedmiu wieków zgłębiono w Wieliczce 26 szybów dziennych i 180 szybków łączących poszczególne poziomy. Górniczą eksploatację złoża rozpoczęto na I poziomie (57 m pod ziemią), dochodząc z czasem do poziomu IX (327 m głębokości). Wydrążono 2 350 komór i ponad 240 km chodników. Pomimo występujących zagrożeń (wodne, zawałowe, gazowe), wyrobiska w kopalni wielickiej cechują się trwałością, znacznie większą niż w kopalniach kruszcowych, dzięki czemu zachowały się do naszych czasów komory wybrane pod koniec średniowiecza czy w początkach ery nowożytnej. Dla lepszej ochrony najcenniejszych wyrobisk kopalni wydzielono w niej strefę zabytkową. Według stanu z 2004 r. obejmuje ona 218 komór i 190 chodników na poziomach I—V, w tym ponad 20 udostępnionych do zwiedzania w ciągu Trasy Turystycznej (poziom I—III) i 16 w Muzeum Żup Krakowskich (poziom III). Podstawowym celem robót aktualnie prowadzonych pod ziemią jest ochrona substancji zabytkowej. Kopalnia soli w Wieliczce posiada bowiem status zabytku i jest objęta ochroną prawną. W 1976 r. została wpisana do rejestru zabytków krajowych, a 2 lata później na Pierwszą Światową Listę Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO. W 1994 r. „Wieliczkę — kopalnię soli” uznano za pomnik historii.

Roboty prowadzone w kopalni mają na celu utrzymanie jej wyrobisk i urządzeń dla potrzeb prowadzenia ruchu turystycznego, potrzeb leczniczych oraz potrzeb działalności rekreacyjnej.

Kopalnia soli „Wieliczka” w Wieliczce, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, była dotychczas objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

3. Kopalnia węgla kamiennego „Guido” w Zabrze

Powstanie kopalni „Guido” wiąże się z XIX-wieczną rewolucją przemysłową na Śląsku, a jej nazwa pochodzi od imienia założyciela i właściciela kopalni, która powstała w 1855 r. dla eksploatacji węgla kamiennego na potrzeby huty, również należącej do tego podmiotu.

Po wyeksploatowaniu złóż węgla kopalnię przekształcono w centralny węzeł odwadniania w rejonie. Stracił on jednak na znaczeniu w latach 30-tych XX w., kiedy to kopalnie, którym służył, zaczęły wydobywać węgiel z niżej zalegających pokładów. Od tego czasu kopalnia „Guido” znalazła się na marginesie działalności górniczej, a po II Wojnie Światowej stała się nieczynnym rejonem kopalni „Makoszowy”.

W 1967 r., na bazie zakładu górniczego, została utworzona „Kopalnia Doświadczalna Węgla Kamiennego M-300”, w której były prowadzone doświadczenia eksploatacyjne z maszynami górniczymi, produkowanymi w zakładach KOMAG Gliwice. W 1982 r. na terenie tej kopalni został uruchomiony „Skansen Górniczy Guido”, który w 1996 r. zakończył swoją działalność. Była to wówczas jedyna kopalnia węgla kamiennego udostępniona dla ruchu turystycznego. W 1987 r. Wojewódzki Konserwator Zabytków wpisał stare XIX-wieczne wyrobiska, budynki maszyny wyciągowej i nadszybia do rejestru zabytków. W dniu 16 czerwca 2007 r. „Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego Guido” została otwarta dla ruchu turystycznego i działalności rekreacyjnej, a roboty w niej prowadzone mają na celu utrzymanie jej wyrobisk i urządzeń dla potrzeb prowadzenia tego ruchu i tej działalności.

Kopalnia „Guido”, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, była dotychczas objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

4. Kopalnia węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze

W ramach nieczynnej kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze, założonej w 1791 r., istnieją obecnie m.in.:

- 1) Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna;
- 2) Skansen Górniczy „Królowa Luiza”.

4.1. Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna w Zabrze

Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna to podziemny kanał, którego celem było odwadnianie państwowych kopalń „Królowa Luiza” w Zabrze i „Król” w Chorzowie oraz położonych pomiędzy nimi kopalń gwareckich. Służyła ona także do transportu urobku z kopalni „Królowa Luiza” poprzez Kanał Kłodnicki do królewskiej Odlewni Żelaza w Gliwicach. Całkowita jej długość od wylotu w Zabrze przy ul. Karola Miarki położonego w dolinie rzeki Bytomki na wysokości 231,4 m n.p.m., gdzie łączyła się z Kanałem Kłodnickim, do kopalni „Król” w Chorzowie wynosiła 14,25 km. Sztolnia na odcinku zabrzańskim została wybudowana na średniej głębokości 38 m i była drążona ręcznie w tempie od 177 m do 520 m na rok — w zależności od warunków geologicznych. Spadek kanału wynosił 12,35 m, czyli 0,87 m na kilometr. Jej szerokość wynosiła ok. 1,80 m, a wysokość ok. 2,5 m. W celu łatwego załadunku i mijania się łodzi płynących w przeciwnym kierunku wybudowano w sztolni 5 mijanek, w których zlokalizowano 3 porty. Wentylacja sztolni odbywała się poprzez 22 otwory prowadzące na powierzchnię (tzw. świetliki). W celu rozwinięcia transportu urobionego węgla przystąpiono do budowania w kierunku Gliwic Kanału Kłodnickiego, którego początek znajdował się przy wylocie sztolni w Zabrze. Przez pewien czas sztolnia służyła jeszcze do odprowadzania wody czerpanej pompami z niższych poziomów. W okresie międzywojennym z użytkowania sztolni zrezygnowała także kopalnia „Królowa Luiza”. W 1951 r. rozebrany został wylot sztolni, a sama sztolnia zamurowana.

Nieużytkowana od ponad 100 lat sztolnia co najmniej na odcinku w części zabrzańskiej zachowała się w dobrym stanie, umożliwiającym dostosowanie jej do potrzeb ruchu turystycznego.

Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna w Zabrze, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górnictwa, była dotychczas objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

4.2. Skansen Górniczy „Królowa Luiza” w Zabrzu

W Skansenie Górniczym „Królowa Luiza” wykonuje się roboty w postaci częściowego odkopania na głębokość ok. 30 m zlikwidowanego w latach 90-tych XX w. szybu „Carnall”, należącego kiedyś do Kopalni „Królowa Luiza”. Szybem „Carnall” ma odbywać się ruch turystyczny w ramach Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej. Nieodłączną częścią obecnego Skansenu Górniczego „Królowa Luiza” jest także sztolnia w rejonie dawnego szybu „Wilhelmina”, obejmująca podziemne chodniki byłej kopalni „Królowa Luiza” o łącznej długości 1,5 km i głębokości do 35 m. Trasa turystyczna również zawiera przejazd górnictwem kolejką „Karlik” na trasie o długości 0,5 km.

Poza zakończeniu tych robót, kolejne będą miały na celu utrzymanie wyrobisk i urządzeń dla potrzeb prowadzenia ruchu turystycznego.

Sztolnia w rejonie szybu „Wilhelmina” nie była dotychczas objęta przepisami Prawa geologicznego i górniczego. Natomiast szyb „Carnall” w kopalni „Królowa Luiza”, jako mające być połączone z Główną Kluczową Sztolnią Dziedziczną wyrobisko górnicze, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górnictwa, było dotychczas objęte przepisami Prawa geologicznego i górniczego.

Celowość objęcia wyżej wymienionych zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych przepisami Prawa geologicznego i górniczego znajduje swe uzasadnienie w potrzebie zapewnienia wymagań składających się na szeroko pojmowane bezpieczeństwo — zarówno osób, które będą zajmować się adaptacją i rekonstrukcją, rozpoznawaniem związanych z tym zagrożeń oraz osób w nich przebywających w związku z turystycznym, leczniczym i rekreacyjnym wykorzystywaniem. Występują bądź mogą pojawić się zagrożenia typowe dla występujących w zakładzie górniczym — obrywaniem się skał, wodne, pożarowe itp. Wykonywane tam są lub będą roboty, w szczególności z zastosowaniem techniki górnictwa (rozpoznawcze, zabezpieczające, adaptacyjne, wentylacyjne, transportowe itd.). Zapobieganie związanym z nimi zagrożeniami charakterystycznym dla środowiska podziemnego wymaga zastosowania takiego systemu bezpieczeństwa, jaki jest stosowany w zakładzie górniczym. Istnieje obawa, że oparcie się na standardach technicznych określonych w powszechnie obowiązujących wymaganiach bezpieczeństwa będzie w takiej sytuacji stanowczo niewystarczające. Określone wyżej zlikwidowane podziemne zakłady górnicze „zawierają” zresztą typowe wyrobiska górnicze, a do tych ostatnich nie stosuje się Prawa budowlanego.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie równocześnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, tj. z dniem 1 stycznia 2012 r.

Projekt został umieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska, stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), w celu umożliwienia zgłoszenia, w trybie art. 7 tej ustawy, zainteresowania pracami nad przedmiotowym projektem rozporządzenia. Zgłoszenia takie nie wpłynęły.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji Komisji Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowany akt normatywny

Przepisy zawarte w projekcie rozporządzenia będą oddziaływać na:

- 1) podmioty realizujące zamierzenia wymagające prowadzenia robót związanych z adaptacją i turystycznym, leczniczym lub rekreacyjnym wykorzystaniem zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, o których mowa w przepisach projektu;
- 2) gminy, na których obszarze administracyjnym znajdują się zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, o których mowa w przepisach projektu;
- 3) organy nadzoru górniczego, których zakres nadzoru i kontroli zostanie zmodyfikowany.

2. Konsultacje społeczne

Projekt zostanie rozesłany do:

- 1) reprezentatywnych organizacji związkowych oraz reprezentatywnych organizacji pracodawców w rozumieniu ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych i wojewódzkich komisjach dialogu społecznego (Dz. U. Nr 100, poz. 1080, z późn. zm.), tj. do:
 - a) Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” — w tym do Komisji Krajowej, Sekretariatu Górniczego i Energetyki oraz Sekcji Krajowej Geologiczno-Wiertniczej,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, w tym do zrzeszonych w tym podmiocie górniczych struktur związkowych: Związku Zawodowego Górników w Polsce, Związku Zawodowego Ratowników Górniczych w Polsce, Związku Zawodowego Pracowników Przemysłu Miedziowego, Związku Zawodowego Pracowników Dołowych, Związku Zawodowego Maszynistów Wyciągowych Kopalń w Polsce, Porozumienia Związków Zawodowych Górniczego, Związku Zawodowego Pracowników Zakładów Przeróbki Mechanicznej Węgla w Polsce „Przeróbka”, Związku Zawodowego Jedności Górniczej, Związku Zawodowego Pracowników Technicznych i Administracji „Dozór” KGHM Polska Miedź S.A., Federacji Związków Zawodowych Górniczego Węgla Brunatnego, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Górniczego Naftowego i Gazownictwa,
 - c) Forum Związków Zawodowych, w tym do zrzeszonej w tym podmiocie górniczej struktury związkowej: Porozumienia Związków Zawodowych „KADRA”,
 - d) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
 - e) Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”,
 - f) Business Centre Club — Związku Pracodawców,
 - g) Związku Rzemiosła Polskiego;
- 2) Komisji Krajowej Wolnego Związku Zawodowego „Sierpień 80”;
- 3) Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność 80”;
- 4) Związku Zawodowego „Kontra”;
- 5) Marszałków Województw;
- 6) Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce;
- 7) Związku Gmin Zagłębia Miedziowego;
- 8) Forum Przemysłu Wydobywczego;
- 9) Porozumienia Pracodawców Przemysłu Wydobywczego (Związku Pracodawców Górniczego Węgla Kamiennego);
- 10) Związku Pracodawców Polska Miedź;

- 11) Polskiego Stowarzyszenia Górnictwa Solnego;
- 12) Związku Pracodawców Porozumienie Producentów Węgla Brunatnego;
- 13) Polskiego Związku Producentów Kruszyw;
- 14) Stowarzyszenia Kopalń Odkrywkowych;
- 15) Stowarzyszenia Producentów Cementu;
- 16) Regionalnego Stowarzyszenia Przedsiębiorców Wydobywających Kopaliny Pospolite;
- 17) Stowarzyszenia Kierowników Ruchu Zakładów Górniczych;
- 18) Krajowego Związku Pracodawców Branży Geologicznej;
- 19) Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie;
- 20) Politechniki Śląskiej;
- 21) Politechniki Wrocławskiej;
- 22) Uniwersytetu Śląskiego — Wydziału Nauk o Ziemi;
- 23) Głównego Instytutu Górnictwa;
- 24) Polskiej Akademii Nauk — Instytutu Geofizyki oraz Instytutu Mechaniki Górotworu;
- 25) Centralnego Instytutu Ochrony Pracy — Państwowego Instytutu Badawczego;
- 26) Państwowego Instytutu Geologicznego — Państwowego Instytutu Badawczego;
- 27) Instytutu Nafty i Gazu;
- 28) Instytutu Techniki Górniczej KOMAG;
- 29) Instytutu Technik Innowacyjnych EMAG;
- 30) „Poltegor-Instytut” Instytutu Górnictwa Odkrywkowego;
- 31) Instytutu Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego;
- 32) podmiotów zawodowo trudniących się wykonywaniem czynności w zakresie ratownictwa górniczego oraz innych jednostek ratownictwa górniczego: Centralnej Stacji Ratownictwa Górniczego S.A. w Bytomiu, Jednostki Ratownictwa Górniczo-Hutniczego w Lubinie, Ratowniczej Stacji Górnictwa Otworowego w Krakowie (Oddziału Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A.) oraz Jednostki Ratownictwa Górniczego sp. z o.o. w Tarnobrzegu;
- 33) Krajowej Izby Gospodarczej;
- 34) Górniczej Izby Przemysłowo-Handlowej;
- 35) Zarządu Głównego Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Górnictwa;
- 36) Stowarzyszenia Naukowo-Technicznego Inżynierów i Techników Przemysłu Naftowego i Gazowniczego;
- 37) Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP;
- 38) Stowarzyszenia Geodetów Polskich;
- 39) Polskiego Towarzystwa Geologicznego;
- 40) Naczelnej Organizacji Technicznej;
- 41) Bractwa Gwarków Związku Górnośląskiego;
- 42) Polskiej Izby Gospodarczej „Ekorozwój”;
- 43) Forum Odbiorców Energii Elektrycznej i Gazu;
- 44) Stowarzyszenia Podziemne Trasy Turystyczne Polski;
- 45) podmiotów, obecnie zarządzających przestrzeniami po zlikwidowanych podziemnych zakładach górniczych, o których mowa w przepisach projektu:

- a) Kopalni Soli „Wieliczka” Trasa Turystyczna w Wieliczce,
 - b) Uzdrowiska Kopalnia Soli Bochnia w Bochni,
 - c) Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” w Zabrze;
- 46) niektórych podmiotów, obecnie zarządzających przestrzeniami po zlikwidowanych podziemnych zakładach górniczych:
- a) Kopalni Kowarskich,
 - b) Kopalni Złota w Złotym Stoku,
 - c) Parku Wielokulturowego Stara Kopalnia w Wałbrzychu,
 - d) Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrze,
 - e) Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej,
 - f) Sztolni Kowary — Podziemna Trasa Turystyczna w Kowarach;
- 47) organów gmin, na których obszarze administracyjnym znajdują się zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, o których mowa w przepisach projektu:
- a) Burmistrza Miasta Bochnia,
 - b) Burmistrza Miasta Wieliczka,
 - c) Prezydenta Miasta Zabrze;
- 48) niektórych organów gmin, na których obszarze administracyjnym znajdują się zlikwidowane podziemne zakłady górnicze:
- a) Burmistrza Miasta Bolków,
 - b) Burmistrza Miasta Kowary,
 - c) Burmistrza Miasta Tarnowskie Góry,
 - d) Burmistrza Miasta Złotoryja,
 - e) Burmistrza Miasta Złoty Stok,
 - f) Prezydenta Miasta Wałbrzych.

Stanowisko wobec projektu, zawierające propozycje jego modyfikacji, zostało przedstawione przez: Prezydenta Miasta Zabrze, Muzeum Górnictwa Węglowego Instytucja Kultury Samorządu Województwa Śląskiego w Zabrze, Instytut Technik Innowacyjnych EMAG oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego. W propozycjach tych podmioty wносиły o ujęcie w projekcie:

- 1) Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej, jako elementu kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze (Prezydent Miasta Zabrze oraz Instytut Technik Innowacyjnych EMAG);
- 2) sztolni w rejonie szybu „Wilhelmina” oraz szybu „Carnall” — w kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze (Muzeum Górnictwa Węglowego Instytucja Kultury Samorządu Województwa Śląskiego w Zabrze oraz Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego);
- 3) sztolni „Czarnego Pstrąga” wraz z powiązаныmi sztolniami odwodnieniowymi (Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego).

Propozycje wymienione w pkt 1 i 2 zostały uwzględnione i miały wpływ na uzupełnienie § 1 projektu o przywołanie kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze.

Propozycja wymieniona w pkt 3 nie została uwzględniona, gdyż, wbrew tezie wyrażonej w opinii, projektowane rozporządzenie nie jest instrumentem prawnym umożliwiającym określenie właściciela wyrobisk górniczych (rozstrzygnięcie to zostało dokonane w art. 10 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. Nr 163, poz. 981)), a stosowanie przepisów nowej ustawy do m.in. utrzymywania systemów odwadniania zlikwidowanych zakładów górniczych będzie miało miejsce na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy (co sprawi, że zostanie utrzymany, realizowany obecnie na podstawie § 1 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicz-

nego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (Dz. U. Nr 62, poz. 561, z późn. zm.), nadzór i kontrola ze strony organów nadzoru górniczego nad robotami podziemnymi wykonywanymi z zastosowaniem techniki górniczej w sztolniach odwodnieniowych — systemach odwadniania). Należy jednocześnie podkreślić, że wykreślenie sztolni „Czarnego Pstrąga” z listy obiektów, w których prowadzenie robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej, wykonywanych w celu ochrony zabytków, zostało objęte przepisami Prawa geologicznego i górniczego, nastąpiło w 2004 r. na wniosek Stowarzyszenia Miłośników Ziemi Tarnogórskiej, motywowany przede wszystkim względami finansowymi.

Szczegółowe zestawienie opinii do projektu rozporządzenia, przekazanych przez podmioty biorące udział w konsultacjach społecznych, zostanie udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska oraz na stronie internetowej Wyższego Urzędu Górniczego.

Ponadto, w dniu 31 sierpnia 2011 r., stosownie do art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759), projekt został uzgodniony w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Obowiązki Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego oraz pozostałych organów nadzoru górniczego, tj. dyrektorów okręgowych urzędów górniczych oraz dyrektora Specjalistycznego Urzędu Górniczego, związane z nadzorem i kontrolą nad ruchem zakładów prowadzących działalność określoną w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze, są określone w tej ustawie. Finansowanie realizacji tych obowiązków następuje ze środków związanych z realizacją tej ustawy określanych w ustawie budżetowej (w części dotyczącej Wyższego Urzędu Górniczego).

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy. Stosowanie przepisów Prawa geologicznego i górniczego spowoduje jednak utrzymanie konieczności zatrudnienia osób o kwalifikacjach w zakresie górnictwa w zakresie adekwatnym do zamierzeń określonych w planie ruchu, sporządzanym na podstawie art. 108 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. — Prawo geologiczne i górnicze. Zadania w zakresie kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrze będą realizowane służbami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie kopalni węgla kamiennego „Guido” w Zabrzu.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia nie zwiększy kosztów działalności ze strony podmiotów zarządzających przestrzeniami, w której funkcjonują określone w projekcie rozporządzenia zlikwidowane podziemne zakłady górnicze: (1) kopalnia soli „Bochnia” w Bochni, (2) kopalnia soli „Wieliczka” w Wieliczce, (3) kopalnia „Guido” w Zabrzu, (4) fragmenty kopalni węgla kamiennego „Królowa Luiza” w Zabrzu — Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna oraz szyb „Carnall”, gdyż obecnie, na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 kwietnia 2002 r. w sprawie objęcia przepisami Prawa geologicznego i górniczego prowadzenia określonych robót podziemnych z zastosowaniem techniki górniczej (Dz. U. Nr 62, poz. 561, z 2004 r. Nr 47, poz. 450, z 2006 r. Nr 147, poz. 1065, z 2007 r. Nr 243, poz. 1781, z 2009 r. Nr 8, poz. 40 oraz z 2011 r. Nr 153, poz. 904), były one objęte przepisami Prawa geologicznego i górniczego. Realizacja przepisów projektowanego rozporządzenia będzie wymagała dodatkowego finansowania przez Skansen Górniczy „Królowa Luiza” w Zabrzu, co jest jednak zgodne z postulatami zarządzającego tym obiektem, który w celu realizacji zamierzeń inwestycyjnych będzie ubiegał się o dofinansowanie ze środków funduszy Unii Europejskiej. Natomiast obniżone zostaną koszty prowadzenia działalności przez podmioty zarządzające obiektami, w których obecnie stosuje się przepisy Prawa geologicznego i górniczego, ale które zostały pominięte w projekcie (np. niektóre obiekty w Tarnowskich Górach).

6. Wpływ regulacji na bezpieczeństwo powszechne

Objęcie przepisami Prawa geologicznego i górniczego przestrzeni, w której funkcjonują określone w projekcie rozporządzenia zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, zapewni odpowiedni poziom bezpieczeństwa, w szczególności dla ruchu turystycznego oraz działalności uzdrowiskowej i rekreacyjnej.

7. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Objęcie przepisami Prawa geologicznego i górniczego przestrzeni, w której funkcjonują określone w projekcie rozporządzenia zlikwidowane podziemne zakłady górnicze, zapewni bezpieczny rozwój masowego ruchu turystycznego oraz rekreacji, a tym samym będzie czynnikiem stymulującym promocję niektórych regionów (Górny Śląsk oraz Małopolska).

8. Skutki finansowe związane z wejściem w życie projektowanego aktu

Projektowana regulacja nie wymaga pozyskiwania dodatkowych źródeł finansowania na rzecz organów nadzoru górniczego. Skutki finansowe dotyczące podmiotów zarządzających przestrzeniami, w których zlikwidowane podziemne zakłady górnicze wymienione w projekcie, zostały przedstawione w pkt 5.

WSTĘPNA OPINIA O ZGODNOŚCI PROJEKTU Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Na podstawie § 10 ust. 7 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. — Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) przedstawia się następującą opinię:

Projekt rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie określenia zlikwidowanych podziemnych zakładów górniczych, w wyrobiskach których do prowadzenia w nich robót stosuje się odpowiednio przepisy ustawy — Prawo geologiczne i górnicze, nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.